

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.395/2024/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe1;

ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd

Az alperes:

alperes, alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe2;

ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 19.P.23.059/2023/8.

A fellebbezést benyújtó fél: az alperes

Í t é l e t

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét akként javítja ki, hogy a „Cikk1” című cikk 2019. január 12-én jelent meg.

Az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, valamint az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlája javára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát a jogelődje által üzemeltetett www.újság1.hu portálon 2012. január 12-én „Cikk1” címmel megjelent cikkben annak valótlan állításával, hogy a felperesen mentek át a Személylőtől a Pártl kasszájába fizetett milliók. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 forint tőkét és annak 2019. január 13. napjától a kifizetés napjáig, a késedelem minden napjára a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, továbbá 30.000 forint + áfa perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az állam javára 36.000 forint illetéket.

[2] Határozatának indokolásában ismertette az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésében, (2) bekezdésében, a II. cikk (1) bekezdésében, a IX. cikk (1), (2) és (4)

bekezdésében, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1), (2), (3) bekezdésében, a 2:52. § (1), (2), (3) bekezdésében, a Római Egyezmény 10. cikk 1. és 2. bekezdésében, a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1), (2), (3) bekezdésében, 10. §-ában, a PK 12., 13., 14. számú állásfoglalásban foglaltakat.

[3] Megállapította, hogy a per tárgyát képező közlemény a felperesre vonatkozó egyértelmű tényállítást tartalmaz, amely valóságtartalmát az alperes volt köteles bizonyítani. Az alperes bizonyítási indítványt nem terjesztett elő, maga sem vitatta azt az ellenkérelmében, hogy perdöntő bizonyítékkal a sérelmezett közlés valóságtartalmát nem tudja alátámasztani.

[4] Azon alperesi érveléssel szemben, mely szerint a közlemény alapvetően véleménynyilvánításnak minősül, az elsőfokú bíróság a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával figyelembe véve állapította meg azt, hogy az bizonyítható tényállítás. A felperes személyes előadása és az általa csatolt korábbi perek tárgyalási jegyzőkönyveiben rögzített tanúvallomások a közlés valóságtartalmát nem támasztották alá.

[5] A közlés tartalmát tekintve a felperes személyes előadására is figyelemmel az volt megállapítható, hogy a valótlan tartalmú tényállítás a felperes számára sértőnek minősül. Bár a közlés valóban kapcsolódik közéleti vitához, azonban önmagában ebből nem következik az, hogy az véleménynyilvánítás lenne. A közlemény egyértelműen azt fogalmazza meg, hogy a felperesen, azaz a Párt1 pártigazgatóján keresztül mennek Személy1-től a Párt1 kasszájába a befizetett milliók.

[6] A sérelemdíj iránti igény körében a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján az összes körülményt értékelte. Figyelemmel volt a 7/2014. (III. 7.) AB határozat indokolásának [50] bekezdésében foglaltakra, a közéleti szereplőknek a közügyekkel összefüggően fennálló nagyobb tűrési kötelezettségére, továbbá szem előtt tartotta azt, hogy a választási kampány időszakában a lehető legerősebben jönnek számításba a közügyek minél szabadabb vitája melletti érvek [3240/2019. (X. 17.) AB határozat].

[7] A közlemény tartalmát, a készpénzes titkos pártfinanszírozást nem találta csekély súlyú állításnak, ezért a felperest ért jogsértés és a felróhatóság nem minősült jelentéktelennek. Hátrányként értékelte a felperes személyes nyilatkozatában előadottakat, miszerint magyarázkodásra szorult az alperesi közlés miatt és a közlemény a környezetére is negatív hatással bírt, párttársai is magyarázkodásra kényszerültek miatta. Mindezek alapján a felperes által kért összegű sérelemdíjat megalapozottnak találta, kiemelte azt is, hogy a bírósági gyakorlat kisebb összegű sérelemdíjat állapít meg a közéleti véleménysszabadság gyakorlása során elkövetett jogsértés miatt, tekintettel arra, hogy a sajtószerzet sújtó nagyobb összegű sérelemdíj bénítólag hathat a közéleti viták kibontakoztatására. A közéleti szereplőknek nagyobb tűrési kötelezettségük van és számos fórumon közlési lehetőség áll rendelkezésükre a cáfolatok közreadására, a feltett kérdések tisztázására. Ugyanakkor azt is

figyelembe vette, hogy fokozottabban kell érvényesülnie a sérelemdíj magánjogi büntetés jellegének is, miután az alperes médiaholding, esetében a kisebb összegű sérelemdíjnak nincs szankciós hatása. A nagyobb összegű sérelemdíj pedig másokat is visszatartathat a közéleti vitában való részvételtől. Ekként a kereseti kérelemben megjelölt 500.000 forint összegű sérelemdíj nem tekinthető eltúlzottnak, az alkalmas a sérelemdíj kettős céljának a betöltésére, a felperest ért hátrány kompenzálására és az alperes esetében megfelelő szankciónak is minősül.

[8] Mindezek alapján a keresettel egyezően a jogsértést a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította, a 2:52. § szerint az alperest sérelemdíj fizetésére kötelezte, a késedelmi kamat tárgyában a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján határozott.

[9] A perköltségviselés kérdésében a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. évi törvény (Pp.) 81. § (1) bekezdése szerint döntött. A felperesi képviselő ügyvédi munkadíját a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg. A pervesztes alperes a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illeték megfizetésére a Pp. 101. § (1) bekezdése és 102. § (2) bekezdése alapján köteles.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 2:43. § (d) pontját és a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését, mivel a felperes keresetének a jogalapja nem áll fenn.

[11] Érvelése szerint a rendelkezésre álló közismert tények alapján megalapozottan jutott a sérelmezett következtetésekre. A felperes a Párt1 pártigazgatója volt, rendszeresen tárgyalt Személy1sal. Egy alkalommal fénykép is készült róla, ahogy távozik Személy1 irodaházából. A 2018-as választások során a Párt1 olyan költségvetésű kampányt folytatott, amelyet önerőből nem tudott volna finanszírozni. Ehhez a forrást a Párt1hoz közel álló személyek és a nyilvánosság álláspontja szerint is Személy1 nyújtotta. Az a közlés, hogy Személy1 pénze rajta keresztül jutott el a Párt1 kasszájába kellő ténybeli alapon nyugvó logikus következtetés. Az adott közéleti szituációban az akkori közvélekedés és párton belüli vélekedés ezzel egyező talaján megfogalmazhatta ezen közléseket jogsértés nélkül.

[12] A Párt1kal kapcsolatban a választási vereségükön túl a választások alatti és utáni időszak legnagyobb közérdeklődésre számot tartó kérdése az volt, hogy hogyan finanszírozták Személy1 és érdekeltségei a Párt1 kampányát és képviselőjelöltjeit. A perbeli cikk közügyekben való megszólalásnak minősül, aktuális témát dolgoz fel, ezért a véleménynyilvánítási szabadság magasabb szintű védelmét biztosítani kell. Ennek megfelelően foglalt állást a 7/2014. (III. 7.) AB határozat indokolás [49]-[50] bekezdése. A véleménynyilvánítási szabadság oltalma alatt állnak az erős, túlzó jellegű kritikát megfogalmazó és a polemikus stílusban megírt, ám de vékony ténybeli alapokon nyugvó értékítéletek is, amilyen a tárgybeli cikk is volt.

[13] Hivatkozott arra is, hogy a perben alapvető jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a felperes közszereplő, ezért fokozott mértékben tűrni köteles a személyét érintő kritikát. E körben ugyancsak a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [50] pontjában írtakra utalt, továbbá a 13/2014. (IV.18.) AB határozat [41] pontjában, a 7/2014. (III. 7.) AB határozat [57] pontjában foglaltakat ismertette. Hivatkozott a közszereplőket érintő állítások fokozott tűrés kötelezettségének határait tágító 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat [37] pontjában foglaltakra. A felperes a közszereplő kategóriáján belül a szólásszabadság szempontjából legkevésbé védett személyi körbe tartozó politikus, politikai viták aktív résztvevője, számolnia kell azzal, hogy megnyilvánulásait mások vitatják, bírálják, tetteinek a saját jelentőséget tulajdonít, azokat értelmezi.

[14] Álláspontja szerint a kifogásolt közlés a felperesnek nem okozott olyan mértékű sérelmet, melyre alapítottnak a jóhírnév sérelme megállapítható lenne, tekintettel arra, hogy a Pártl zavaros pártfinanszírozási ügyeiben pártigazgatóként tűrnie kell a közéleti vitákban a személyét ért bírálatot. Értékelni szükséges azt a köztapasztalású tényt is, hogy az elmúlt években a közbeszéd mindennapos témájává vált a politikai szereplők, pártok és vezetőik vagyongyarapodására, korrupciós ügyleteire, pénzügyi visszaéléseire való hivatkozás. A politikai témákban átlagosan tájékozott hírfogyasztók összessége által képviselt közvélemény lényegében hozzászólt az erőteljes állításokhoz, megszokottá vált az is, hogy a közéleti korrupció kölcsönös hivatkozási alap az egyes személyek politikai megítélése tekintetében. Ebbe a közéleti témába illeszkedik a vesztegetési pénzek átvételére vonatkozó közlés is. Az ilyen típusú közléssel, különösen a választási kampány időszakában, a közéleti szereplő hitelességét csekély mértékben érintik. A társadalom kellő körültekintéssel értékeli az ilyen kijelentéseknek a választás eredményére gyakorolt befolyásolását, az egyes politikai szereplők alkalmasságának megkérdőjelezését célzó jellegét. Hivatkozott a 3222/2022. (III. 23.) AB határozat [32] és [33] bekezdésében foglaltakra.

[15] Jelen esetben nincs indoka a felperesi sérelmek sérelemdíjjal való kompenzálásának. A kért összegű sérelemdíj eltúlzott, nem áll összhangban a politikai közszereplő felperest ért sérelemmel, a felperest ért köztudomású tények alapján megállapítható hátrány kompenzációjával. Önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát. A felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztére nem hivatkozott, így a sérelemdíj mértékét az általános élettapasztalatok alapján bekövetkező hátrányok alapján kell meghatározni. Ebből következően nem vonható le olyan következtetés, amely szerint a felperes az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíjra, sőt egyáltalán sérelemdíjra lenne jogosult. A kifogásolt közlés azonos időszakban más médiaplatformokon is megjelent, a felperest ért sérelmet ebben a hírfolyamban a sajtóhíresztelések egyikeként kell értékelni a nemvagyoni sérelem megállapításánál. A felperes az alperes kiadásában lévő különböző sajtótermékekkel szemben párhuzamosan előterjesztett sérelemdíj-követeléseivel kapcsolatban ugyanazokat a tényeket ismételte meg és ugyanazokra a bizonyítékokra hivatkozott. A perbeli közlések több médiaplatformon jelentek meg egyidejűleg, egyéb peradat hiányában azt kell vélelmezni, hogy a felperest ért nemvagyoni sérelem azok együttes hatása. Amennyiben a felperes a perben ugyanazokat a hátrányokat jelöli meg, mint amelyeket az előző perben eljáró bíróságok már értékelték, új tényre, bizonyítékra nem

hivatkozik, adott esetben alacsonyabb sérelemdíj meghatározása indokolt {Kúria Pfv.IV.20.475/2022/4. számú ítélet indokolás [27] bekezdés}. A felperes maga sem határozta meg, hogy mennyiben tekinti elkülöníthetőnek a bekövetkezett nemvagyoni sérelmet a többi platformon megjelent azonos tartalmú közlések hatásától.

[16] A jogsértőnek értékelt állítások közös jellemzője, hogy nem a felperes személyiségét minősítik, hanem kifejezetten politikai tevékenységére vonatkoztak. Ráadásul a közvélemény a felperes vonatkozásában újra megjelenő állításokat már eleve fenntartásokkal kezeli, kellő távolságtartással értékeli, amely ezáltal a felperesnek okozott hátrányt is degradálja.

A közéleti viták minél szabadabb folyásának érdeke nem csupán a jogsértés megállapításánál, hanem a jogsértés szankcióinak alkalmazásánál is értékelendő körülmény. Közéleti témájú jogsértések esetén a bírói gyakorlat a sérelemdíj összegszerűsége körében nagyobb mértéktartást tanúsít.

[17] Hivatkozott továbbá arra, hogy a sérelemdíj elsődleges funkciója a személyiségi jogsértés vagyoni elégtétellel történő kompenzációja és csak másodsorban a magánjogi büntetés. Figyelemmel kell lenni a valótlan és sértő tényállítások jogi értékelésének megváltozott jogszabályi környezetére is. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 226. §-ának 2023. június 2-ától hatályos (3) bekezdése szerint nem büntetendő rágalmozás miatt annak a cselekménye, aki a rágalmozást a közügyek szabad megvitatása körében sajtótermék vagy médiaszolgáltatás útján követi el, feltéve, hogy cselekménye nem irányul a sértett emberi méltóságának nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadására. Tehát büntethetőséget kizáró ok a sajtótermék útján történő elkövetés, az ellen a személyiségvédelem polgári jogi szankciói vehetők igénybe. Az idézett rendelkezés nem járhat azzal a következménnyel, hogy a törvény szerinti büntethetőségi akadály a polgári jogi eszközrendszer alkalmazásának felerősítését eredményezze. A prevenciós funkció nem válhat dominánssá a sérelemdíj összegének meghatározásánál. A magánjogi büntetőjelleg csak akkor lehet hangsúlyos, ha a jogot sértő fél kiemelkedő szándékos sérelmet okoz, ami jelen esetben nem valósult meg.

[18] Kiemelt jelentőséggel bír a felperest ténylegesen ért nemvagyoni hátrány mértékének megítélése során az is, hogy a felperes közszereplő, így fokozott mértékben túlni köteles a személyét érintő kritikus állításokat {7/2014. (III. 7.) AB határozat [50] pont, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [41] pont, 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat [37] pont}.

Hivatkozott továbbá az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) által folytatott ítélkezési gyakorlatra is, mely alapján az elfogadható bírálat határai a közszereplő politikusok tekintetében szélesebbek az átlagpolgárra vonatkozó határoknál. Az EJEB alapvető szempontként kezeli, hogy egy politikus elkerülhetetlenül és tudatosan teszi ki minden megnyilvánulását és tettét az újságírók és a közvélemény alapos ellenőrzésének, ezért nagyobb fokú toleranciát kell tanúsítania. A politikusnak is joga van a jóhírnév védelmére, ha

nem magánszemélyként jár el, de a védelmet össze kell vetni a politikai kérdések nyílt megvitatásának érdekével. A politikai újságírók feladata, hogy pontosan tájékoztassák és figyelmeztessék a közvéleményt a nem kívánatos társadalmi jelenségekről. Mindezek alapján tehát a politikusokkal, S közéleti szereplésükkel összefüggésben tett kijelentések általánosan magasabb szintű védelmet élveznek, amit jelen ügyben is szem előtt kell tartani.

[19] A felperes iránti közbizalmat a sérelmezett közlések nem csökkentették a keresetlevélben állítottak szerinti jelentős mértékben. A kijelentéssel okozott nemvagyoni hátrány mértéke az állítottnál csekélyebb. A személyiségi jogot sértő közlés tárgyi súlyát nem az ilyen jellegű sajtóközlések környezetéhez, gyakoriságához, a hírolvasók ilyen hírekkel szemben tanúsított viszonylagos közömbösségéhez mérten határozta meg a felperes. Mindemellett a felperesnek lehetősége volt a megfogalmazott közlések cáfolatára, a pártban betöltött pozíciója révén a széles körű reagálásra.

[20] A jogsértés bekövetkezte óta több mint öt év eltelt, a cikkek ismételten nem jelentek meg. A hírek köztudomásúlag figyelembe vehető közéleti aktualitása nincs. Nem megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság, hogy a felperes keresetét nem sokkal az elévülés előtt adta be. Ez a tény önmagában igazolja, hogy számára a perbeli cikk jelentős nemvagyoni károkat nem okozhatott. De mindezek alapján a kért sérelemdíj rendkívül eltúlzott, sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, nem áll összhangban a felperest ért sérelemmel, az alperes felróhatóságával és a bírói gyakorlat szerint hasonló esetekben megítélt marasztalási összegeket is eltúlzott mértékben meghaladja.

[21] Kérte továbbá a felperes sérelemdíj utáni késedelmi kamat megfizetésére irányuló igényének elutasítását is. A sérelemdíjat a jelenkori értékviszonyokhoz igazodó módon határozza meg a bíróság, így a marasztalási összeg után a késedelmikamat-fizetési kötelezettség mellőzendő.

[22] Fellebbezési ellenkérelmében a felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta az alperes perköltségben marasztalása mellett.

[23] Hivatkozott arra, hogy alaptalanul állította fellebbezésében az alperes, hogy a 2018-as választások során a Párt1 önerőből ne tudta volna finanszírozni a kampányát, erre vonatkozóan bizonyítékokat nem is terjesztett elő.

[24] A keresetlevél mellékleteként csatolt, dr. Személy1 tanúvallomását tartalmazó tárgyalási jegyzőkönyvvvel mint az alperes által nem vitatott okirati bizonyítékkal cáfolta az alperes alaptalan állítását. Számos bírósági eljárásban került sor annak megállapítására, hogy az alperes állítása nem igaz. Az pedig, hogy a támogatásról ki mit gondolt, éppen annak köszönhető, hogy az alperes és jogelődjei propagálták az álhírt, ami ennek következtében komoly nyilvánosságot kapott. Szóbeszédék azonban nem képezhetik a következtetések

ténybeli alapját. Az alperes által üzemeltetett médiafelületeken terjedt el a hazugság és vált kiemelt közéleti témává. Éppen ezért megalapozatlan az alperesi kijelentés is, hogy a perbeli jogsértés nem kiemelkedő súlyú. Az alperes ugyanis úgy állította a valótlanságokat személyéről az általa kezelt médiafelületeken, hogy azzal bűncselekmények elkövetését is állította, holott tudta, hogy a közöltek nem felelnek meg a valóságnak.

[25] Az alperes jelentős olvasottsággal bíró, népszerű hírportálon olyan hamis állítást tett személyéről, amellyel bűncselekmény elkövetésével vádolta meg, ami jelentős hátrányt jelent. A politikai újságírók feladata a közvélemény pontos tájékoztatása, tudottan hamis állítások leírása az újságíró szakmával szembeni elvárásokkal ellentétes eljárás. Nem fűződhet demokratikus érdek ahhoz, hogy mindenféle valóságálapot nélkülöző, a tényekkel érintőlegesen sem kapcsolatban álló hazugságokat vezessen be a sajtó a köztudatba. A társadalmi vita igénye sem jogosítja fel arra, hogy valótlan tényeket közöljön, híreszteljen a vita felütéseként. A közéleti vita létre, annak szerepére nem hivatkozhat az, aki szándékos eljárásával éppen maga hiúsítja meg az egymással szemben álló álláspontok bemutatását, ütköztetését.

[26] Azon újságírói magatartás, amely a szakma szabályait semmibe véve, a közöltek valóságtartalmának ellenőrzése és az érintett álláspontjának ismerete nélkül olyan valótlan állítást tesz, mellyel az illetőt bűncselekmény elkövetőjeként írja le, nem csak a személyiségi jogsértés, de a rágalmazás vétségének megállapítására is alapot ad. Egy célzatos, lejárató szándékú, bűncselekményt is megvalósító jogsértés nem lehet nem kiemelkedő súlyú.

[27] A sérelemdíj összegének mérlegelése során indokolt az alperesi média kiemelkedő olvasottságának figyelembevétele. Iratellenes önmagában azon érvrendszer, amelyre az alperes a sérelemdíj körében a fellebbezését alapítja. Személyes meghallgatása során ugyanis részletesen beszámolt arról, hogy milyen konkrét sérelmeket kellett elszenvednie az alperesi valótlan állítás miatt, konkrét személyeket, ténylegesen megtörtént eseteket említett, mindegyiket a perbeli médiamegjelenéshez kötve. Nem igaz tehát az, hogy ugyanazokat a hátrányokat jelölte meg, melyeket az előző perben eljárt bíróságok már értékelték. Amiket elmondott, azok egyfelől a köztudomású tényeken jóval túlmutató hátrányok, másfelől pedig az előadott tényelőadását nem vitatta az alperes, így azt valóságnak kell elfogadni. Nem felel meg tehát a valóságnak az, hogy nem jelölte meg és nem igazolta a köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztét, mindemellett hangsúllyal mutatott rá arra, hogy a bírói gyakorlat egységes abban a kérdésben, miszerint a sérelemdíj iránti igény megalapozottságához a köztudomású tényekre alapított hivatkozás és azok értékelése is elfogadható (BH2020. 235., BDT2018. 3821.). Az alperes a perben a jogsértés eredményeként bekövetkező nemvagyonosi hátránynak és a felróhatóságnak a hiányát meg sem kísérelte igazolni.

[28] Az alperes nem csupán pénzügyi visszaéléssel, korrupcióval vádolta meg, hanem azt állította, hogy a demokratikus döntési folyamat legfontosabb elemét, a szabad választásokat célzó pénzügyi szabálytalanságban, más pártok képviselőjelöltjeinek megvesztegetésében aktívan vett részt, ami egy választási kampányban nem szokványos, még

a hazai közéletben sem, és komoly súlyú jogsértést jelent. Alapvető emberi tisztességét vonta kétségbe azáltal, hogy olyan személyként festette le, aki még attól sem riad vissza, hogy a demokratikus választói döntéshozatal befolyásolása érdekében vesztegetést alkalmazzon.

[29] Álláspontja szerint meg nem engedett ellenkérelem-változtatásnak minősül az a körülmény, melyre az alperes korábban nem hivatkozott, miszerint a jogsértőként értékelt állítások közös jellemzője, hogy nem a felperes személyiségét minősítik, hanem kifejezetten politikai tevékenységére vonatkoznak. Közszerelőként sem köteles annak tolerálására, hogy az alperes a cikkében korrupciós jellegű bűncselekménysorozat egyik résztvevőjeként, sőt irányítójaként festi le. Az pedig, hogy a perbeli hazug állítások újra és újra megjelentek vele kapcsolatban az alperes által üzemeltetett médiafelületeken, nem eredményezi azt, hogy azokat a közvélemény már eleve fenntartásokkal kezeli. Ha valakiről egy állítás ismételten előkerül, az éppen annak megalapozottságát erősíti, továbbá egyre többen értesülhetnek a közöltekről, ami nyilvánvaló célja is volt az alperesnek.

[30] Vitatta az alperes azon érvelését, mely szerint a sérelemdíj összegének mérlegelése során figyelembe kell venni a rágalmazás tényállásának 2023. júliusi módosítását. Az, hogy az érintett milyen összegű sérelemdíjra jogosult az őt ért jogsértés jogkövetkezményeként, nem függhet a rágalmazás Btk.-beli tényállásának módosításától, szó nincs arról, hogy a törvény szerinti büntethetőségi akadály a perbeli esetben a polgári jogi eszközrendszer alkalmazásának a felerősítését eredményezné. A fellebbezésben idézett 13/2014. (IV. 18.) AB határozat jelen perben releváns része, lényegi mondanivalója éppen az, hogy hamis tény állításával szemben a véleménynyilvánítás szabadsága csak akkor véd, ha a közlő nem tudott az állítás valótlanágáról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el. Az alperesnek pontosan tisztában kellett lennie azzal, hogy amit róla leírt, az nem lehet igaz, és erre okszerűen semmiből nem lehet következtetni. Amellett pedig, hogy a sajtószabadság gyakorlása önmagában nem terjedhet ki a valótlanágok közzétételére, az újságírók egyik fő felelőssége éppen a közölt információk hitelességének ellenőrzése. Ilyenkor pedig indokolt a sérelemdíj preventív funkciójának érvényesítése és előtérbe helyezése.

[31] Hivatkozott arra is, hogy a perbeli esetben teljesen nyilvánvaló az átlagolvasó számára is, hogy a sérelmezett közlés ténybeli eleme a hangsúlyos, az véleménynyilvánítást még csak érintőlegesen sem tartalmaz, nem is annak szánta az alperes. Azzal a fellebbezési hivatkozással kapcsolatosan, mely szerint a magyar olvasóközönség megszokta a közszerelőkre vonatkozóan megjelent valótlan állításokat, arra hivatkozott, hogy – bár lehetséges, hogy az átlag hírolvasó türekszőbe az elmúlt években magasabbra került a hasonló közlések miatt – a valótlan állítások azonban nem részesülhetnek védelemben. Éppen az alperes kiemelt felelőssége az, hogy ne csak szenzációhajász híreket kreáljon, hanem az eseményekről a valóságnak megfelelően számoljon be. Az ezen felelősséget nemcsak, hogy elmulasztó, de még csak tanúsítani sem akaró alperes nem hivatkozhat a véleménynyilvánítási szabadság oltalmára.

[32] Utalt arra, hogy az alperes álláspontjával szemben nincs lehetősége, hogy az általa üzemeltetett hírportál olvasóközönségéhez eljutva fejtse ki cáfolatát, álláspontját.

[33] A cikk megjelenése és a keresetlevél előterjesztése között eltelt időnek nincs jelentősége sem a sérelemdíj összegszerűsége, sem annak jogalapja megalapozottságát illetően. Bármikor érvényesítheti a sérelemdíj iránti igényét, az a jogsértés bekövetkezésekor válik esedékessé, annak mértékére vonatkozó körülményeket ezen időpontra figyelemmel kell értékelni. Az eset értékelendő körülményei pusztán az időmúlásra tekintettel nem változnak, az igényérvényesítés időpontjából a személyét ért hátrány súlyára nem lehet következtetni.

[34] Kifejtette, hogy nem érvényesülhetnek a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében írt szempontok, ha a sérelmet okozóra nézve semmilyen egyediesítést nem végez a bíróság. Eseti döntésekkel támasztotta alá, hogy álláspontja szerint a sérelemdíj mérséklését célzó jogorvoslati kérelem nem lehet alapos. Az elsőfokú bíróság által megítélt összeg olyan alacsony, melyre figyelemmel az alperes kirívóan tökeerős, médiapiacra domináns szereplő voltára tekintettel preventív funkcióról érdemben beszélni sem lehet.

[35] Ugyancsak meg nem engedett ellenkérelem-változtatásnak minősül az alperes azon érvelése, mely szerint a sérelemdíjat a jelenkori értékviszonyokhoz igazodó módon határozza meg a bíróság, így a marasztalási összeg után mellőzendő a késedelmikamat-fizetési kötelezettség. A sérelemdíj fizetésre kötelezés feltételeire a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni, a Ptk. 6:532. § és a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés rendelkezései alkalmazandók, így erre irányuló kérelem mellett nem mellőzhető a késedelmi kamat megfizetésére való kötelezés.

[36] A Pp. 83. § (3) bekezdése értelmében a részleges pernyertesség szabályainak alkalmazását mellőzni lehet akkor, ha kizárólag bírói mérlegeléstől függő igény vonatkozásában előterjesztett követelés nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak. Ezért az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása esetére mind az illetékfizetés, mind az ügyvédi munkadíj tekintetében az alperest marasztaló határozat hozatalát indítványozta. A másodfokú eljárásban felmerülő perköltséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján 15.000 forint + áfa összegben kérte megállapítani.

[37] Az alperes fellebbezése nem alapos.

[38] A Fővárosi Ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete rendelkező részében a keresettel érintett cikk megjelenési időpontjának rögzítése során elírási hibát vétett, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének Pp. 352. § (1) bekezdése szerinti kijavítása vált szükségessé, melyet az alperesi fellebbezést érdemben elbíráló határozatában a Pp. 353. §-a alapján kijavított.

[39] A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére, valamint a Pp. 381. §-ában szabályozott, annak mérlegelhető hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, ilyen körülményre egyébként a fellebbező alperes sem hivatkozott. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 383. § (1) bekezdésének megfelelően az ügy érdemében határozott és az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az alábbiak szerint helybenhagyta.

[40] A jogvitában irányadó jogszabályi rendelkezéseket az elsőfokú ítélet ismertette, azokra a másodfokú bíróság visszatul.

[41] Az alperes érvelése szerint a rendelkezésre álló közismert tények alapján megalapozottan jutott a sérelmezett következtetésekre. A másodfokú bíróság megítélése szerint ugyanakkor az elsőfokú bíróság a bizonyíthatósági teszt alkalmazásával helytállóan állapította meg, hogy a sérelmezett közlés nem véleménynyilvánítás, hanem olyan tényállítás, melynek valósága bizonyítható.

[42] A bizonyítási kötelezettség az alperest terhelte. Az a felperes által nem vitatott körülmény, hogy több alkalommal is tárgyalt Személylssel, valamint az a fényképfelvétel, amelyen a felperes távozik az irodaházból, a felperes tagadásával szemben nem igazolja az állítások valóságát, ezen adatok valós ténybeli alapot nem szolgáltatnak a sérelmezett állítás megtételére. A logika szabályai alapján sem ezen adatokból, sem a pártszervezet kampányának alperes által hivatkozott költségvetéséből, sem a szóbeszédből nem vonható le megalapozott következtetés „milliók” felperes részéről történő átvételére, bűncselekmény elkövetésére. Az alperes Személyl tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített tanúvallomásával cáfolta az alperes által előadottakat.

[43] A felperesnek, mint politikus közszereplőnek a Ptk. 2:44. § (1) bekezdése alapján a személyével kapcsolatos valótlan tényállításokat nem kell tűrnie, a hamis tényállítások nem élveznek alkotmányos oltalmat {7/2014. (III. 7.) AB határozat [62]}, csak a valós ténybeli alapon álló kritikai közlésekkel szemben terheli fokozottabb tűrés kötelezettség. Ennek korlátját jelenti a sajtószervtől megkívánt körültekintés elmulasztása miatt hamisnak minősülő tényállítások híresztelése, mely esetben a közéleti szereplők is igényelhetnek jogvédelmet. Az alperes ellenőrizetlen, szóbeszéden alapuló valótlan eseményről számolt be, konkrét tényként mutatta be azt. A sajtószabadság gyakorlása nem terjed ki a valótlanosságok közzétételére, a hírszerkesztők egyik fő felelőssége éppen a közölt információk hitelességének ellenőrzése (Kúria Pfv.IV.21.297/2021/5.); a valótlan perbeli tényállításokat ezért alkotmányos védelem nem illette meg.

[44] Az elsőfokú bíróság a sérelmezett közlés sértő jellegével kapcsolatosan is helyesen foglalt állást. Az tartalma szerint vesztegetés, illetve a választás rendje elleni

bűncselekmény elkövetését állítja a felperesről, ami a személyére nézve nyilvánvalóan sértő, a pártigazgatói tisztséget betöltő személy társadalmi megítélését egyértelműen hátrányosan befolyásolja. Az, hogy a hírfogyasztók már hozzászórtak a hasonló megnyilvánulásokhoz, tényállításokhoz, nem befolyásolja az érintett személy kedvezőtlen megítélését. A sérelmezett közlés alkalmas a felperes személyéről téves következtetések levonására, hátrányosan befolyásolva ezzel a róla kialakult képet. Köztudomású, hogy az érintett valótlán tényközléssel való szembesülése és az annak okán történő magyarázkodás nem vagyoni sérelmet jelent. Az alperes a tőle elvárható felelősséget nem tanúsította a közöltek valós alapjának felderítése és a megjelentetés során, ezért a jogsértés súlya és a felróhatóság mértéke indokoltá tette a felperes által a bírói gyakorlatnak megfelelő mértékben megjelölt sérelemdíj alkalmazását.

[45] Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a közlés valótlán és sértő volta miatt a felperes Ptk. 2:45. § (2) bekezdése szerinti jóhírnevének megsértéséről, megfelelően alkalmazva Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontját.

[46] A sérelemdíj körében az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. § (1) és (3) bekezdése értelmében okszerűen számot adott az általa figyelembe vett és értékelt szempontokról. Arra helytállóan hivatkozott a fellebbezés, hogy önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíj fizetési kötelezettséget, a sérelemdíj megítélésének feltétele a nem vagyoni sérelem bekövetkezése. A felperes ugyanakkor hivatkozott azokra a köztudomású hátrányokra, melyek alapján indokolt volt a szubjektív szankció alkalmazása, ezt meghaladóan személyes meghallgatása során is beszámolt az őt ért hátrányos következményekről. A fellebbezés hivatkozásai nem voltak alkalmasak a felelősség alóli kimentésre, a rágalmozás Btk. szerinti tényállásának módosítása nem eredményezheti a sérelemdíj mértékének csökkentését.

[47] A megállapított sérelemdíj összege a sérelem bekövetkeztekor fennálló értékviszonyoknak felel meg. A sérelemdíj a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése folytán irányadó Ptk. 6:532. § szerint a sérelem bekövetkeztekor nyomban esedékessé vált, ezért az alperes a Ptk. 6:48. § (1) bekezdése alapján köteles utána 2019. január 13. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot fizetni.

[48] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság kötelezte a felperes javára másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése a) pontja, (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján, a felperes által felszámítottaknak megfelelően állapította meg.

[49] Az alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. § (1) bekezdés

f) pontja szerinti tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (1) bekezdés és a 46. § (1) bekezdése alapján számított fellebbezési eljárási illetéket a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-a szerint.

[50] A Fővárosi Ítéltábla tájékoztatja az alperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pont].

Budapest, 2024. november 14.

Dr. Hercsik Zita s. k.

a tanács elnöke – előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s. k.
k.

bíró

Dr. Kolozs Balázs s.

bíró